

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **P. Š.**, , zastoupen JUDr. Michalem Božkem, advokátem se sídlem Šaldova 466/34, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 1760/18, Plzeň, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 5. 2017, č. j. DSH/3212/17, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 9. 2017, č. j. 30 A 93/2017 - 78,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 20. 11. 2015 žalobce uplatnil u Městského úřadu Klatovy námitky proti záznamu 3 bodů do bodového hodnocení řidiče, a to za přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Tento přestupek spáchaný dne 12. 8. 2015 spočíval v jízdě bez užití bezpečnostních pásů. V námitkách žalobce uvedl, že je po operaci srdce a ze zdravotních důvodů není povinen při jízdě užívat bezpečnostní pásy.

[2] Městský úřad uplatněné námitky proti provedenému záznamu bodů v bodovém hodnocení řidiče zamítl a provedený záznam rozhodnutím ze dne 11. 12. 2015, č. j. OD/12638/15/Ka, potvrdil.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 23. 12. 2015 odvolání. Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil prvoinstanční rozhodnutí.

II. Řízení před krajským soudem

[4] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou podanou ke Krajskému soudu v Plzni. Namítal, že se správní orgány měly dle žalobce zabývat lékařským potvrzením o tom, že žalobce ze zdravotních důvodů není povinen být za jízdy připoután bezpečnostním pásem. Následně by musely dojít k závěru, že se nemohl dopustit porušení povinnosti § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu, neboť zde zcela chybí materiální stránka přestupku.

[5] Krajský soud na úvod zdůraznil, že předmětem přezkumu nyní již není rozhodnutí vydané v řízení, kterým byl uznán vinným ze spáchání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Pokud žalobce nesouhlasil s kvalifikací přestupku, bylo na místě nepřistoupit na vyřešení přestupku ve zkráceném řízení, tj. nezaplatit pokutu na místě, ale celou věc dořešit ve správním řízení.

[6] Správní orgány vycházely z pokutového bloku, který obsahuje údaj o porušení konkrétní povinnosti a byl plně dostačující jako podklad pro záznam bodů do registru řidičů. Spolu s ostatními podklady byl plně dostačující k tomu, aby si žalovaný mohl zcela dostatečným způsobem přezkoumat a ověřit, zda byl záznam bodů v bodovém hodnocení řidiče proveden správně a v souladu se zákonnými požadavky.

[7] Podle krajského soudu se správní orgány vypořádaly se všemi důkazními návrhy stěžovatele. V řízení o námitkách proti záznamu bodů do bodového hodnocení řidiče již správní orgán zpravidla neposuzuje skutečnosti týkající se spáchaného přestupku. Tyto okolnosti se zkoumají ve správním řízení o samotném přestupku. V této etapě řízení tak nebylo možné provádět výslechy policistů. Žalobce je totiž procesně v řízení o námitkách proti provedenému záznamu bodů v registru řidičů. Z uvedených důvodů proto soud žalobu zamítl.

III. Kasační stížnost

[8] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[9] Stěžovatel upozornil na z jeho pohledu nejednotnou judikaturu kasačního soudu. Stěžovatel se dopustil toho přestupku, že nebyl za jízdy připoután bezpečnostním pásem, jak je uvedeno v pokutovém bloku. Souhlasil s projednáním věci v blokovém řízení, tedy co nejrychleji, neboť byl pod značným stresem. Neuvědomoval si, že mu za tento přestupek budou uděleny 3 body v registru řidičů. Byl přesvědčen, že pokuta mu bude

udělena za to, že na požádání nepředložil lékařské potvrzení, protože jej v té době neměl u sebe ve vozidle.

[10] Tvrzení soudu, že na pokutovém bloku není patrný jediný náznak toho, že údaje v něm uvedené nejsou v souladu se skutečností a nelze o nich pochybovat, je v naprostém rozporu s tím, co stěžovatel celou dobu uvádí. Stěžovatel příslušníkům Policie ČR při silniční kontrole uvedl, že disponuje platným lékařským potvrzením, které následně též doložil.

[11] Správní orgány i krajský soud mají za prokázané, že stěžovatel disponoval v době spáchání přestupku dne 12. 8. 2015 lékařským potvrzením, na jehož základě se nemusel poutat bezpečnostními pásy ze zdravotních důvodů. Nemohl tedy spáchat přestupek, za který mu byly uděleny 3 body v registru řidičů. Je nepřípustné, že k tomu nebylo nijak přihlédnuto, což odporuje nejen zdravému rozumu, ale i smyslu demokratického právního státu.

[12] Pokutový blok se přitom otázkou lékařského potvrzení vůbec nezabývá, a to přestože stěžovatel při silniční kontrole tvrdil, že potvrzení má, jen ne momentálně u sebe. Tím, že pokutový blok tuto otázku nikterak neřešil, stěžovatel nabyl dojmu, že svým podpisem na bloku mu nebudou uděleny žádné „trestné“ body, případně, že může lékařské potvrzení dodat až poté. Ve velkém rozrušení vyhodnotil situaci tak, že pokutový blok podepíše, zaplatí pokutu 100 Kč a celá záležitost by byla pro něj vyřešena. Rozhodl se tedy zcela iracionálně, aniž by si byl vědom následků svého jednání. Tuto zásadní skutečnost však správní orgány ani krajský soud nikterak nezohlednily a nadto se soud se touto žalobní námitkou nikterak nevypořádal. Jinak by ostatně nemohl uvést, že žalobce mohl protestovat proti údajům v pokutovém bloku a nepodepisovat ho, popř. trvat na změně vepsaných údajů.

[13] Krajský soud v napadeném rozsudku uvádí, že se „zpravidla“ neposuzují skutečnosti týkající se spáchaného přestupku. Stěžovateli není jasné, zda to znamená, že někdy ano a někdy ne. Není mu ani jasné, kde je ona hranice, tj. v jakých případech k posuzování dojde. Nadto si krajský soud na několika místech protiřečí. Napadený rozsudek tak zjevně trpí nepřezkoumatelností spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě ve vnitřní rozpornosti.

[14] Stěžovatel se v rámci celé své obhajoby snaží prokázat vedle toho, že u něj chybí materiální stránka přestupku, pokutový blok vychází pouze z určitých tvrzení, které do něj nebyly popsány správně. V pokutovém bloku je uvedeno pouze to, co konstatovala policejní hlídka.

[15] Stěžovatel závěrem poukázal na zásadu *nullum crimen sine lege*. Nikdo nemůže být uznán vinným za něco, co nespáchal, avšak v tomto případě se tak však evidentně stalo. Přitom platí, že na zásady správního trestání lze uplatnit zásady platné pro trestní právo. Takový postup je dle konstantní judikatury Ústavního soudu nutno charakterizovat jako přepjatě formalistický a tedy ústavně nekonformní.

[16] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti setrval na své dosavadní argumentaci.

IV. Posouzení kasačním soudem

[17] Kasační stížnost je přípustná. Nejvyšší správní soud přezkoumal rozhodnutí krajského soudu v mezích uplatněných důvodů a vad, ke kterým je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Nejprve Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení přezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, ke kterému je povinen podle § 109 odst. 4 s. ř. s. z úřední povinnosti i bez námitky stěžovatele. Vlastní přezkum rozhodnutí je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí je srozumitelné a vychází z relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že je napadený rozsudek vnitřně nekonzistentní, nevysvětluje zřetelně své závěry a na několika místech si odporuje.

[21] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „[...] *nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“ K otázce nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil. Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnými pro nesrozumitelnost jsou zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů, jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (podle rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130).

[22] Podle kasačního soudu je však napadený rozsudek z hlediska odůvodnění zcela koherentní, soud vypořádal všechny v žalobě vznesené námitky a dostatečně stěžovateli osvětlil své skutkové i právní závěry. Správnost těchto závěrů bude předmětem dalšího přezkumu kasačním soudem. Námitka nepřezkoumatelnosti je však nedůvodná.

[23] Klíčovou kasační námitkou stěžovatele je to, že blok není dostatečným podkladem pro zápis bodů do karty řidičů za situace, kdy chyběla materiální stránka přestupku. V této souvislosti namítá rozpor (či alespoň nejasnou situaci) v judikatuře Nejvyššího správního soudu.

[24] Stěžovatel konkrétně poukazuje na rozsudky ze dne 21. 3. 2012, č. j. 5 As 118/2011 - 103, a ze dne 4. 12. 2013, č. j. 6 As 67/2013 - 16, jež se rovněž týkaly skutkově obdobného případu blokového řízení za stejný skutek. Oba přestupci v tehdy projednávaných věcech disponovali lékařským potvrzením, avšak neměli je u sebe v době spáchání přestupku.

[25] V případě č. j. 5 As 118/2011 - 103 správní soud (obdobně jako v nyní projednávané věci), přezkoumával rozhodnutí a průběh řízení o námitkách proti provedenému záznamu bodů do registru řidičů, tj. ve věci přestupce (řidiče), který za jízdy nebyl připoután bezpečnostním pásem, ač (podle svého dodatečného tvrzení) ke dni spáchání přestupku údajně disponoval lékařským potvrzením. Jako podklad pro záznam bodů postačilo příslušnému orgánu oznámení o uložení blokové pokuty, které však obsahovalo pouze popis protiprávního jednání spočívajícího v nepřipoutání se bezpečnostním pásem. V námitkách uplatněných proti záznamu do registru řidičů přestupce tvrdil, že sice podepsal pokutový blok, nicméně měl za to, že pokuta je mu ukládána z důvodu, že u sebe nemá příslušné lékařské potvrzení, nikoli za to, že není připoután bezpečnostním pásem. Nejvyšší správní soud tehdy shledal pochybení správních orgánů, neboť bez ohledu na námitky přestupce příslušné orgány následně provedly záznam bodů, aniž by si vyžádaly pokutové bloky a odstranily pochybnost, který přestupek byl s přestupcem vlastně projednán a zda existovalo pravomocné rozhodnutí o spáchání přestupku jako právní podklad pro uložení záznamu bodů. Tímto postupem zatížily řízení o námitkách vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

[26] Ve výše citovaném rozsudku kasační soud toliko nad rámec konstatoval, že pokud přestupce v době silniční kontroly disponoval lékařským potvrzením, nemohl se projednaným skutkem dopustit přestupku spočívajícího v nepřipoutání se bezpečnostním pásem dle § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu. Učinil tak k podpoře závěru, že bylo nezbytné odstranit pochybnost o povaze spáchaného přestupku. Podstatné ovšem je, že tato úvaha nebyla nosným důvodem citovaného rozsudku a kasační soud ji tehdy vyslovil *obiter dictum*.

[27] Druhý stěžovatelem namítaný rozsudek č. j. 6 As 67/2013 - 16 zákonnost zápisu bodů do karty řidičů v obdobném případě potvrdil. Názorem vysloveným *obiter* v rozsudku č. j. 5 As 118/2011 - 103 si byl vědom a rozsáhle se s ním vypořádal (body 18 a násl. rozsudku). *„Jakkoli rozšířený senát Nejvyššího správního soudu deklaruje svou pravomoc překonávat i právní názory vyslovené obiter dictum (usnesení č. j. 7 Afs 54/2007 - 62 ze dne 26. srpna 2008), neplyne z toho, že by se správní soudy musely takovým právním názorem bez dalšího řídit, dokud nebude zákonem předvídaným postupem překonán (§ 17 odst. 1 s. ř. s.). Pro nyní rozhodovanou věc je podstatné, že popsaná úvaha byla nutně – vzhledem ke kontextu a nosným důvodům rozsudku – vyslovena hypoteticky, s předpokladem, že přestupce v době spáchání přestupku lékařské potvrzení, byť ne u sebe, skutečně měl*“ (rozsudek kasačního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 6 As 67/2013 - 16).

[28] Kasační soud v nyní projednávané věci podotýká, že nosným důvodem zrušujícího výroku rozsudku č. j. 5 As 118/2011 - 103 byl fakt, že si správní orgány nevyžádaly pravomocný právní podklad pro provedení záznamu v registru řidičů v podobě

částí A pokutových bloků. Taková situace ovšem v případě řešeném rozsudkem č. j. 6 As 67/2013 - 16 nenastala a Nejvyšší správní soud uzavírá, že v této právní otázce tudíž není judikatorní rozpor. Tato námitka stěžovatele je proto nedůvodná.

[29] Ostatně v mezidobí mezi těmito dvěma stěžovatelem namítanými rozsudky se k této otázce vyslovil rozšířený senát. V usnesení č. j. 1 As 21/2010 - 65 potvrdil ustálenou judikaturu správních soudů, dle které je blokové řízení o přestupku specifickým druhem správního řízení, jehož výsledkem je vydání rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Tímto rozhodnutím je pokutový blok, kterým se blokové řízení končí. Právě ochota obviněného zaplatit pokutu v blokovém řízení je podle rozšířeného senátu podmínkou *sine qua non* blokového řízení, při jejímž splnění se bez dalšího vychází z toho, že je přestupek spolehlivě zjištěn, nestačí jej vyřídit domluvou a že jsou splněny všechny podmínky blokového řízení stanovené v § 84 odst. 1 zákona o přestupcích.

[30] Nejvyšší správní soud si je vědom, že stěžovatel po celou dobu řízení nerozporuje fakt, že souhlas s projednáním v blokovém řízení skutečně udělil, avšak rozporuje to, že byl jeho souhlas skutečně informovaný (tj. že si byl vědom, co pro něj z blokového řízení skutečně plyne).

[31] Podstatné ovšem je, že se obviněný z přestupku svým udělením souhlasu s uložením pokuty v blokovém řízení vzdává možnosti zajištění jakýchkoliv dalších důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem. Stejně tak se vzdává následného zjišťování skutkového a právního stavu věci v běžném správním řízení. Rovněž akceptuje skutková zjištění a z nich vyplývající závěry o spáchání přestupku a jeho právní kvalifikaci, které byly učiněny v blokovém řízení. Právě v důsledku toho pak nabývají závěry přestupkového orgánu charakter nesporných zjištění, která tvoří podklad pro uložení sankce.

[32] Stěžovatel v nyní projednávané věci nezpochybňuje udělení souhlasu s projednáním skutků v blokovém řízení. Tento svůj souhlas stvrdil podpisem bloku, kterým rovněž stvrdil správnost údajů v něm zaznamenaných. S ohledem na zásadu *vigilantibus iura* (právo náleží bdělým) svým souhlasem převzal odpovědnost za (i) skutečnost, že údaje uvedené na příslušných pokutových blocích souhlasí se zjištěným skutkovým stavem, že (ii) tento skutkový stav byl zjištěn úplně a zejména že (iii) zjištěnému skutkovému stavu odpovídá právní kvalifikace přestupkového jednání, za které byla žalobci udělena pokuta v blokovém řízení a uvedena na pokutových blocích (porušení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu).

[33] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 6 As 67/2013 - 16, „[v] *řízení o námitkách proti záznamu bodů do registru řidičů dle § 123f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, nelze přezkoumávat skutkový stav a právní kvalifikaci přestupku vyplývající z pokutového bloku.*“ Stěžovatelem namítané skutečnosti tedy nelze úspěšně uplatňovat v řízení o námitkách s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, neboť směřují proti pravomocným rozhodnutím vydaným jiným (přestupkovým) orgánem v jiném (blokovém) řízení. Ke skutkovému a právnímu přezkumu podkladových pravomocných rozhodnutí pro zapsání bodů do registru řidičů již žalovaný není příslušný. Tyto námitky stěžovatele je možné uplatnit toliko

v opravných prostředcích proti rozhodnutím vydaným v blokovém řízení, jakkoli je tato možnost z povahy rozhodování v blokovém řízení velmi limitovaná (např. prostřednictvím obnovy řízení).

[34] Stěžovatel se proto nyní nemůže dovolávat toho, že si v době udělení souhlasu nebyl vědom právních následků svého jednání. Spolu se souhlasem s projednáním v blokovém řízení se uplatní zásada „neznalost zákona neomlouvá“ a v následném řízení o zápisu bodů již není možné v důsledku neznalosti zákona posuzovat neexistenci materiálního znaku přestupku.

[35] Krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že v pokutovém bloku, jež je podkladem pro zápis bodů, se nevyskytla žádná dílčí byť i minimální nesrovnalost či pochybnost o tom, zda byl přestupek spáchán, proto rozhodnutí žalovaného nemohl zrušit. Kasační soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Pokutový blok obsahuje údaj o porušení konkrétní povinnosti a byl plně dostačující jako podklad pro záznam bodů do registru řidičů. Skutečnosti nutné pro záznam bodů do registru řidičů byly dostatečně zjištěné a záznam bodů byl nezvratným krokem, který byl správním orgánem realizován.

V. Závěr a náklady řízení

[36] S ohledem na nedůvodnost všech stěžovatelových námitek Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[37] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v tomto řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady běžné administrativní činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2018

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu